

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-02213/2016-ERU

V Praze dne 5. srpna 2016

Č. j. 02213-11/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“) a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-02213/2016-ERU a zahájeném dne 24. května 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je společnost **eYello CZ, k.s.**, se sídlem Kubánské náměstí 1391/11, Vršovice, 100 00 Praha 10, IČO: 250 54 040, ve věci podezření ze spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost eYello CZ, k.s., se sídlem Kubánské náměstí 1391/11, Vršovice, 100 00 Praha 10, IČO: 250 54 040 (dále jen „účastník řízení“) se tím, že v rozporu s ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách

a) od blíže neurčené doby nejméně do dne 8. prosince 2015 v rámci výkonu licencované činnosti obchod s elektřinou uvedl v ceníku za sdružené služby dodávky elektřiny ze sítě nízkého napětí pro domácnosti účinném ode dne 1. ledna 2014 určeném široké veřejnosti a pro všechna distribuční území (produktová řada „Yello Single“, „Yello Double A“ a „Yello Double B“), celkovou cenu za odebranou elektřinu a služby, která zahrnovala cenu za odebranou elektřinu v nízkém a vysokém tarifu jak bez daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), tak s DPH, a stálý měsíční poplatek jak bez DPH, tak s DPH, avšak neobsahovala informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních z elektřiny, čímž porušil svou povinnost zpřístupnit spotřebiteli při nabídce a prodeji sdružené služby dodávky elektřiny na viditelném místě formou ceníků informaci o konečné nabídkové ceně sdružené služby dodávky elektřiny, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, a

b) od blíže neurčené doby nejméně do dne 8. prosince 2015 v rámci výkonu licencované činnosti obchod s plynem v uvedl ceníku za sdružené služby dodávky zemního plynu pro zákazníky kategorie domácnost účinném ode dne 1. ledna 2014 určeném široké veřejnosti a pro všechna distribuční území (produktová řada „Yello Joule“), celkovou cenu za odebraný plyn a služby, která zahrnovala cenu za odebraný zemní plyn jak bez DPH, tak s DPH, stálý měsíční poplatek jak bez DPH, tak s DPH, avšak neobsahovala informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných

platbách a informace o poplatcích a daních ze zemního plynu, čímž porušil svou povinnost zpřístupnit spotřebiteli při nabídce a prodeji sdružené služby dodávky plynu na viditelném místě formou ceníků informaci o konečné nabídkové ceně sdružené služby dodávky zemního plynu, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky,

dopustil spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

II. Podle ust. § 16 odst. 4 písm. a) zákona o cenách se účastníkovi řízení za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách ukládá **úhrnná pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je dle ustanovení § 17 odst. 6 téhož zákona splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 11116.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 11116.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 9. října 2015 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách. Na základě získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 8. prosince 2015 Protokol o kontrole č. ██████████, č. j. 08944-17/2015-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen dne 9. prosince 2015. Účastník řízení uplatnil dne 21. prosince 2015 vůči kontrolním zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole č. ██████████ námitky.

V těchto námitkách účastník řízení uvedl, že je přesvědčen o tom, že se nedopustil žádného pochybení a to z následujících důvodů:

1. Dle názoru účastníka řízení nemá požadavek, aby byla v ceníku stanovena „konečná nabídková cena“ zahrnující jak smluvní cenu komodity (tj. cenu za prodej zboží), tak regulovanou cenu za zajištění distribučních služeb oporu v právních předpisech.
2. Na základě uzavřené smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny/plynu není zákazníkovi nabízena „konečná nabídková cena“. Dle § 50, resp. § 72 energetického zákona obsahuje smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny, resp. plynu dva závazky dodavatele, kterými jsou dodávka (prodej) elektřiny, resp. plynu a zajištění dopravy a související služby a za které se zákazník zavazuje zaplatit zvlášť smluvní cenu za dodanou komoditu a zvlášť regulovanou cenu za dopravu komodity a související služby. Energetický zákon tedy nestanoví u smlouvy o sdružených službách dodávky závazek hrazení „jedné konečné jednotkové ceny“ za oba závazky. Stejně tak není žádná konečná „souhrnná“

- jednotková cena (tj. cena, která by sčítala smluvní jednotkovou cenu komodity a regulované jednotkové ceny distribuce a souvisejících služeb) uváděna dle vyhlášky č. 210/2011 Sb., o rozsahu, náležitostech a termínech vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb, ve vyúčtování dodávek elektřiny nebo plynu (dále jen „vyhláška č. 210/2011 Sb.“).
3. Splnění zákonných požadavků týkajících se cen je pak nutno posuzovat zvlášť v případě ceny za dodávku komodity a zvlášť v případě ceny za zajištění distribuce a souvisejících služeb.
 4. Na trhu s elektřinou lze v některých cenících dodavatelů, vedle standardně uváděné konečné ceny za dodávku komodity, najít takovou „souhrnnou“ jednotkovou cenu. Její uvedení má však pouze orientační charakter. S ohledem na to, že regulované ceny za distribuci jsou pro všechny dodavatele stejné a pevné, nemá jejich být „orientační“ připočtení k ceně za dodávku komodity význam. Pro posouzení zákazníka je rozhodující pouze konečná cena za dodávku komodity.
 5. Dodavatelé ani nemají povinnost ve svém ceníku uvádět obě ceny, tj. cenu za komoditu a cenu za distribuci a související služby. Ceník dodavatelů je primárně určen pro ceny jejich zboží. V případě, že zákazník požaduje (a někteří zákazníci toto nepožadují) i zajištění dopravy a související služby, může se ve smlouvě standardně odkázat na ceník Úřadu, který je pak vedle ceníku dodavatele další nedílnou součástí smlouvy. Na trhu s elektřinou se lze setkat jak s případy, kdy dodavatelé ve svém ceníku uvádějí svou cenu za dodávku komoditu i regulované ceny za distribuci, tak i s ceníky „pouze“ s cenou za dodávku komodity (např. některé ceníky ČEZ), přičemž dle názoru účastníka řízení jsou oba případy zveřejňování cen možné.

Námítky účastníka řízení byly dne 12. ledna 2016 nadřízenou osobou kontrolujících zamítnuty jako nedůvodné, o čemž byl účastník řízení vyrozuměn dne 14. ledna 2016 sdělením č. j. 08944-22/2015-ERU.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 08944/2015-ERU, které byly převzaty do správního spisu dne 20. května 2016, o čemž byl vyhotoven záznam o vložení do spisu č. j. 02213-2/2016-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto v souladu s ust. § 150 správního řádu vydal dne 23. května 2016 příkaz č. j. 02213-3/2016-ERU, který byl účastníku řízení doručen dne 24. května 2016.

II. Průběh správního řízení

Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení oznámeno dne 24. května 2016 doručením příkazu č. j. 02213-3/2016-ERU.

Dne 1. června 2016 byl Úřadu proti příkazu č. j. 02213-3/2016-ERU doručen odpor účastníka řízení z téhož dne. Účastník řízení podal odpor v zákonné lhůtě.

Podáním odporu v zákonné lhůtě byl příkaz č. j. 02213-3/2016-ERU v souladu s ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení zahájené dne 24. května 2015 doručením příkazu účastníku řízení dále pokračovalo.

Účastník řízení v podaném odporu uvedl, že důvodem podání odporu nejsou primárně skutečnosti týkající se skutkových zjištění či výše uložené pokuty, ale otázky týkající se právního posouzení dané věci, neboť jeho právní výklad otázek týkajících se tvorby ceníků dodavatelů elektřiny a zemního plynu je odlišný od výkladu Úřadu.

Správní orgán v souladu s ust. § 36 odst. 1 a 2 správního řádu vyrozuměl účastníka řízení dne 7. června 2016 přípisem č. j. 02213-6/2016-ERU o pokračování správního řízení a o možnosti navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, jakož i o možnosti vyjádřit v řízení své stanovisko. Dále správní orgán požádal účastníka řízení o poskytnutí jeho vyjádření k otázkám tvorby ceníků za sdružené služby dodávky elektřiny a plynu a popřípadě o poskytnutí dalších pokladů a informací, které účastník řízení považuje v rámci tohoto řízení pro zjištění stavu věci za důležité.

Vyjádření účastníka řízení nazvané Vyjádření ve věci č. j. 02213-6/2016-ERU ze dne 21. června 2016 bylo správnímu orgánu doručeno téhož dne. V tomto svém vyjádření účastník řízení opětovně uvedl, že dle jeho názoru Úřad tvorbu ceníků či cen dodavatelů elektřiny a plynu posuzuje z právního hlediska nesprávně. Tento svůj závěr účastník řízení odůvodnil následovně:

Pro tvorbu cen či ceníků dodavatelů elektřiny nebo plynu jsou relevantní především energetický zákon a jeho prováděcí předpisy a zákon o cenách. Dle uvedených předpisů však neexistuje samostatné zboží nebo samostatná služba, které Úřad označuje jako „sdružená služba“ či cena označovaná jako „cena sdružené služby“. Dle § 50 odst. 2 energetického zákona se v případě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny „zavazuje obchodník s elektřinou dodávat zákazníkovi elektřinu a zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet související službu v elektroenergetice [...] a zákazník se zavazuje zaplatit obchodníkovi s elektřinou za dodanou elektřinu a cenu související služby v elektroenergetice.“ Obdobně je tomu v případě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu dle § 72 odst. 2 energetického zákona.

Předmětem smlouvy o sdružených službách dodávky komodity jsou tedy dvě „plnění“ (z pohledu zákona o cenách a energetických předpisů „zboží“) a to a) dodávka komodity a b) související služby v elektroenergetice nebo plynárenství a za každé platí zákazník zvlášť příslušnou cenu.

Energetický zákon a jeho prováděcí předpisy tedy zřetelně rozlišují cenu za dodávku komodity a cenu související služby v elektroenergetice. Cena za dodávku komodity je kupní cenou dodavatele za převod vlastnického práva k elektřině nebo plynu. Její součástí ani položkou nejsou ceny souvisejících služeb v elektroenergetice. Stejně tak vyhláška č. 210/2011 Sb. např. v § 6 rozlišuje cenu za dodávku elektřiny a související služby.

Dle § 11a odst. 1 energetického zákona je dále „držitel licence na obchod s elektřinou nebo obchod s plynem povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup uplatňované ceny za dodávku plynu pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí.“

Ani ze shora uvedených ani z jiných předpisů pak nevyplývá, že by dodavatelé měli ve svých cenících uvádět i informaci o aktuálních regulovaných cenách souvisejících služeb v elektroenergetice. K tomuto se zavázali pouze někteří obchodníci prostřednictvím etického kodexu obchodníka zveřejněného Úřadem (čl. III. odst. 10). Účastník řízení není signatářem tohoto kodexu a z právních předpisů takovou povinnost nemá.

Kontrolované ceníky účastníka řízení představují nabídkovou cenu účastníka řízení za dodávku elektřiny nebo plynu. Nejedná se o „cenu“ či „ceník sdružených služeb“. Jejich zveřejněním účastník řízení splnil povinnosti dle § 11a odst. 1 energetického zákona. Splnění zákonné povinnosti by nemělo být správním deliktem. Ceny uvedené v ceníku účastníka řízení pak splňují všechny požadavky vyplývající z dalších předpisů včetně § 13 odst. 2 zákona o cenách., tj. jedná se o konečnou nabídkovou cenu za dodávku elektřiny nebo plynu včetně DPH. Ceníky účastníka řízení navíc obsahují i upozornění, že vedle ceny za dodávku účastníka řízení bude zákazník hradit i cenu související služby dle účinného cenového rozhodnutí Úřadu (ať již prostřednictvím účastníka řízení nebo přímo distributorovi) a daň z elektřiny.

Ceník účastníka řízení není určen jen pro zákazníky, kteří případně budou chtít prostřednictvím účastníka řízení zajistit distribuci (a uzavírají tedy s účastníkem řízení smlouvu o sdružených službách), ale i pro zákazníky, kteří si související služby zajistí přímo u distributora (uzavírají s účastníkem řízení „pouze“ smlouvu o dodávce). Zákazníci, kteří chtějí prostřednictvím účastníka řízení zajistit i související služby v elektroenergetice a uzavírají smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny, jsou pak i informováni o ceně související služby. Dle energetických předpisů je tato cena regulována Úřadem jako pevná a závazná pro všechny účastníky trhu s elektřinou (tj. obchodníky, zákazníky i distributory) a je Úřadem zveřejňovaná. Regulovaná cena distribučních služeb je tedy v souladu s energetickým zákonem a občanským zákoníkem sjednaná „způsobem jejího určení“, tj. ve výši dle cenového rozhodnutí Úřadu účinného v době zahájení a průběhu dodávky komodity. Zákazníci i dodavatelé mají k dispozici pouze aktuální výši těchto cen, přičemž konečná cena těchto cen bude známa až v okamžiku zahájení dodávky komodity dle uzavřené smlouvy. V případě změny těchto cen pak nemají dodavatel ani zákazník právo odstoupit od smlouvy.

Dle šetření účastníka řízení není jím aplikovaná praxe trhu s elektřinou nebo plynem neobvyklá a obdobně tvoří ceníky i další dodavatelé. Někteří pak nad rámec zákonných povinností či s ohledem na svůj podpis etického kodexu vytvářejí navíc i další ceníky, které obsahují i „aktuální ceny“ souvisejících služeb (tj. nejedná se o konečné ceny, které bude zákazník skutečně platit, skutečná cena související služby bude dána až účinným cenovým rozhodnutím Úřadu v době zahájení dodávky). Ani tito dodavatelé pak nezveřejňují úplné informace, neboť regionů s regulovanými cenami je celkem 13 (5 v elektřině a 8 v plynu), ale ceníky obsahující i ceny distribučních služeb se objevují pouze za největší distribuční území.

Účastník řízení se domnívá, že zahrnutí souvisejících služeb přímo do ceníků dodavatelů a vytvářením „orientačních“ konečných cen sdružených služeb (s ohledem na to, že žádná taková konečná cena na faktuře uvedena nebude) odporuje energetickému zákonu a zákonu o cenách a ceníky se stávají pro běžného spotřebitele nepřehlednými. Pro zákazníky, kteří se snaží zjistit ceny souvisejících položek, je pak minimálně stejně obtížné nalézt je v cenovém rozhodnutí Úřadu nebo v jednom „kompletním“ ceníku dodavatele.

Na závěr svého vyjádření účastník řízení uvedl, že dle jeho názoru svým jednáním nenaplnil skutkové podstaty vytýkaných správních deliktů a navrhl, aby správní orgán správním řízení zastavil.

Správní orgán dne 8. července 2016 vložil do správního spisu kopii Etického kodexu obchodníka v energetických odvětvích, o čemž byl učiněn záznam o vložení do spisu č. j. 02213-9/2016-ERU.

Správní orgán v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu vyrozuměl dne 12. července 2016 účastníka řízení o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Zároveň vyrozuměl účastníka řízení o možnosti doložit majetkové poměry.

Možnosti nahlížet do spisu účastník řízení nevyužil. Pro doložení majetkových poměrů zaslal účastník řízení dne 25. července 2016 správnímu orgánu kopii mimořádné účetní závěrky v plném znění ke dni 30. dubna 2014, samostatné účetní závěrky v plném znění ke dni 31. prosince 2014 a samostatné účetní závěrky v plném znění ke dni 31. prosince 2015.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. KO-02213/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je držitelem licence na obchod s elektřinou č. 141222044 s datem zahájení výkonu licencované činnosti dne 1. listopadu 2012 a licence na obchod s plynem č. 241222040 s datem zahájení výkonu licencované činnosti dne 27. září 2012.

Účastník řízení uzavírá se zákazníky kategorie domácnost smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny pro produktové řady „Yello Single“, „Yello Double A“ a „Yello Double B“. Účastník řízení dále uzavírá s novými zákazníky kategorie domácnost smlouvy o sdružených dodávkách plynu pro produktovou řadu nazvanou „Yello Joule“. Všechny produktové řady jsou pro komoditu elektřina i pro komoditu zemní plyn nabízeny široké veřejnosti.

Během provádění kontroly byly veškeré výše uvedené ceníky pro aktuálně nabízené produktové řady umístěny v elektronické podobě volně ke stažení na internetových stránkách účastníka řízení, a to pro komoditu elektřina pod záložkou „Ceny a produkty - Elektřina“ (<https://www.yello.cz/cs/domacnost/elektrina/>) a pro komoditu zemní plyn pod záložkou „Ceny a produkty a Plyn“ (<https://www.yello.cz/cs/domacnost/plyn/>).

Z vyjádření účastníka řízení ze dne 13. listopadu 2015 nazvaného Odpověď na žádost k doplnění informací a podkladů vyplývá, že v době provádění kontroly mohli zákazníci uzavírat smlouvu s účastníkem řízení pro všechny aktuálně nabízené produktové řady distančním způsobem, a to korespondenčně, pomocí prostředků elektronické komunikace a případně také mimo obchodní prostory účastníka řízení.

Během kontroly bylo také zjištěno, že na internetových stránkách účastníka řízení lze po zadání požadovaných kritérií (PSC, způsob využití elektřiny, popř. druh tarifu, odhad roční spotřeby elektřiny, popř. přesná spotřeba elektřiny v jednotlivých pásmech tarifu) vypočítat celkovou orientační úsporu za dodávku elektřiny ve srovnání s „tradičním“ dodavatelem, resp. porovnat cenu za dodávku elektřiny mezi produktem „Yello Single“ nabízeným účastníkem řízení a produktem „Comfort“ nabízeným společností ČEZ Prodej, s.r.o. Obdobně bylo

možno na internetových stránkách účastníka řízení po zadání požadovaných kritérií (PSC a výše měsíční zálohy, popřípadě přesná spotřeba zemního plynu) vypočítat celkovou orientační úsporu za dodávku plynu ve srovnání s „tradičním“ dodavatelem, resp. porovnat cenu za dodávku plynu mezi produktem „Yello Joule“ nabízeným účastníkem řízení a produktem „Plyn IDEAL“ nabízeným společností RWE Energie, s.r.o.

Účastník řízení v rámci kontroly předložil dne 16. října 2015 ceník elektřiny pro kategorii domácnost pro aktuálně nabízené produktové řady „Yello Single“, „Yello Double A“ a „Yello Double B“ účinný od dne 1. ledna 2014 a ceník plynu pro zákazníky kategorie domácnost produktové řady „Yello Joule“ účinný rovněž od dne 1. ledna 2014 (celkem dva ceníky). Oba ceníky, určené široké veřejnosti a pro všechna distribuční území, se dne 16. října 2015 nacházely na internetových stránkách účastníka řízení.

Z předložených ceníků bylo zjištěno, že konečné nabídkové ceny zveřejněné v cenících účinných ode dne 1. ledna 2014 umístěných na internetových stránkách účastníka řízení

- a) v případě cen za sdružené služby dodávky elektřiny pro domácnosti v případě aktuálně nabízené produktové řady „Yello Single“, „Yello Double A“ a „Yello Double B“ určené široké veřejnosti a pro všechna distribuční území zahrnují ceny v nízkém a vysokém tarifu bez DPH a s DPH a stálý měsíční poplatek jak bez DPH, tak s DPH, avšak neobsahují informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních z elektřiny, a
- b) v případě cen za sdružené služby dodávky zemního plynu pro zákazníky kategorie domácnost dle aktuálně nabízené produktové řady „Yello Joule“ určené široké veřejnosti a pro všechna distribuční území zahrnují cenu za odebraný zemní plyn jak bez DPH, tak s DPH, stálý měsíční poplatek jak bez DPH, tak s DPH, avšak neobsahují informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních ze zemního plynu.

V obou uvedených cenících, a to jak ceníku pro produktové řady „Yello Single“, „Yello Double A“ a „Yello Double B“, tak ceníku pro produktovou řadu „Yello Joule“ byly chybějící informace o jednotlivých složkách ceny nahrazeny obecným sdělením, že ceny a poplatky (za regulované činnosti) stanoví Úřad a stát určuje výši DPH a že tyto poplatky jsou stejně vysoké pro každého plátce bez ohledu na dodavatele (příslušné komodity).

Z protokolu o kontrole č. [REDAKCE] vyplývá, že oba tyto ceníky, platné a účinné ke dni zahájení kontroly (tj. 9. října 2015), zůstaly na internetových stránkách účastníka řízení až do dne sepsání protokolu o kontrole č. [REDAKCE] (tj. do dne 8. prosince 2015) ve stejné podobě a bez jakýchkoliv změn a úprav.

IV. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba jako prodávající tím, že poruší některou z povinností stanovených v ust. § 13 odst. 2 až 11 téhož zákona při označování zboží cenami.

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení je právnickou osobou a zároveň obchoduje s plynem a elektřinou. Z uvedeného tedy vyplývá, že vůči svým odběratelům vystupuje jako prodávající.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem dle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách v návaznosti na porušení povinnosti stanovené v ust. § 13 odst. 2 téhož zákona, a to konkrétně povinnosti uvedené v písmenu b) tohoto ustanovení.

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá informační povinnost, kterou je prodávající povinen bezpodmínečně dodržovat a plnit, a to tím způsobem, že při nabídce a prodeji zboží je povinen poskytnout spotřebiteli informaci tak, aby měl možnost seznámit se s cenou nabízeného zboží před jednáním o jeho koupi.

Zákon o cenách pak taxativně vyjmenovává, jakým způsobem má prodávající spotřebiteli informaci poskytnout. Proávající má buď označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztáženou k prodávávanému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, nebo zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, nebo zpřístupnit tuto cenu jiným přiměřeným způsobem, pokud není možné označit zboží cenou výše uvedenými způsoby. V případě, že se zboží sestavuje z běžných dílů nebo činností na základě zvláštních požadavků kupujícího je prodávající povinen předložit nabídkový ceník dílů a činností. Nelze-li podat informaci o ceně způsoby uvedenými výše, je pak prodávající povinen oznámit kupujícímu odhad ceny. Zákon o cenách zároveň v ust. § 13 odst. 2 věta poslední stanovuje, že cenou se u výrobků rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Cena sdružené služby dodávky elektřiny je obecně tvořena čtyřmi základními složkami: cenou za silovou elektřinu (tržní cena komodity určovaná dodavatelem), regulovanou cenou související s dodávkou elektřiny (poplatky a příspěvky určované Úřadem), daní z elektřiny a daní z přidané hodnoty (daně a poplatky určované příslušnými orgány veřejné moci). Regulovaná cena související s dodávkou elektřiny se člení na cenu za distribuci, která je stanovena (pro rok 2015) cenovým rozhodnutím Úřadu č. 3/2014 ze dne 25. listopadu 2014, kterým se stanovují regulované ceny související s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí (dále jen „cenové rozhodnutí č. 3/2014“), a dále pak na cenu za systémové služby poskytované provozovatelem přenosové soustavy účastníkům trhu s elektřinou, cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny a cenu za činnost zúčtování operátorem trhu, které jsou stanoveny (pro rok 2015) cenovým rozhodnutím Úřadu č. 2/2014 ze dne 25. listopadu 2014, kterým se stanovují regulované ceny související s dodávkou elektřiny (dále jen „cenové rozhodnutí č. 2/2014“).

Analogickou strukturu má cena sdružené služby dodávky plynu. Regulovaná cena související s dodávkou plynu se člení na cenu za distribuci a cenu za činnost zúčtování operátorem trhu, které jsou stanoveny (pro rok 2015) v bodě 14, resp. v bodě 2 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2014 ze dne 25. listopadu 2014 (dále jen „cenové rozhodnutí č. 4/2014“). Dle části čtyřicáté páté zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění účinném do 31. prosince 2015, je zemní plyn používaný pro výrobu tepla v domácnostech osvobozen od daně ze zemního plynu.

Správní orgán podotýká, že ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách představuje absolutní povinnost každého prodejce ve vztahu k nabídce a prodeji zboží. Hlavním účelem tohoto

zákonného ustanovení je totiž především poskytnout ochranu spotřebiteli tak, aby měl dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a mohl na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informacích co nejlépe zvážit, pro jaké z nabízeného zboží se rozhodne.

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá, že dotčená povinnost musí být splněna pouze vůči spotřebiteli. V rámci odběratelsko-dodavatelských vztahů v energetických odvětvích se tak povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vztahují pouze k těm odběratelům, kteří vyhovují definici spotřebitele. Obvykle se tak bude jednat jen o dodávky v rámci kategorie „domácnost“ (správní orgán mimo to poznamenává, že v tomto případě se jedná o označení produktu nabízeného dodavatelem ve vztahu ke konkrétním odběratelům, tedy nikoliv o pojem ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Z tohoto důvodu se správní orgán zabývá pouze neuvedením konečné ceny pro kategorii „domácnost“, což je závěr pro účastníka řízení nepochybně příznivý.

Zákonnou povinností prodávajícího je nejen u zboží uvádět konečnou nabídkovou cenu, tedy cenu účtovanou zákazníkovi, a nikoliv pouze její složky nebo část před započítáním daně, kterou je zákazník v konečné ceně povinen rovněž uhradit, ale též zboží takto označovat. Preferovanými formami zveřejnění ceny dle zákona o cenách je označení zboží cenou uplatňovanou v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávánému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, nebo zpřístupnění ceny na viditelném místě formou ceníků. Jiným přiměřeným způsobem se ceny zboží zveřejňují za podmínky, že nelze ani jeden z preferovaných způsobů použít. Vzhledem k tomu, že sdruženou službu dodávky elektřiny ani plynu není z jejich povahy možné přímo označovat cenou dle ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, nastupuje další zákonem stanovený způsob, jak poskytnout spotřebiteli informaci o ceně zboží, a to formou ceníků dle písm. b) téhož ustanovení.

Povinnost zpřístupnit informaci o ceně dle ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách na viditelném místě formou ceníků je nutno chápat v energetických odvětvích ve smyslu povinnosti uložené v ust. § 11a odst. 1 energetického zákona. Dle tohoto ustanovení je držitel licence na výrobu elektřiny, výrobu plynu, obchod s elektřinou nebo obchod s plynem povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup uplatňované podmínky dodávek plynu a ceny za dodávku plynu pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh, podmínky dodávek elektřiny a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí. Ve světle výše uvedeného se tak povinností zveřejnit na viditelném místě informaci o ceně formou ceníků rozumí u příslušných držitelů licence a příslušných produktových řad vymezených v ustanovení § 11a odst. 1 energetického zákona povinnost uveřejnit tyto ceníky způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Cena sdružené služby dodávky elektřiny je přitom tvořena čtyřmi základními složkami: cenou za silovou elektřinu, regulovanou cenou související s dodávkou elektřiny, daní z elektřiny a daní z přidané hodnoty. Regulovaná cena související s dodávkou elektřiny se člení na cenu za distribuci, která je pro rok 2015 stanovena cenovým rozhodnutím č. 3/2014, a dále pak na cenu za systémové služby poskytované provozovatelem přenosové soustavy účastníkům trhu s elektřinou, cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny a cenu za činnost zúčtování operátorem trhu, které jsou stanoveny pro rok 2015 cenovým rozhodnutím č. 2/2014.

Cena sdružené služby dodávky plynu je pro kategorii „domácnost“ tvořena třemi základními složkami: cenou za odebraný zemní plyn, regulovanou cenou související s dodávkou plynu a daní z přidané hodnoty. Regulovaná cena související s dodávkou plynu se člení na cenu za distribuci a cenu za činnost zúčtování operátorem trhu. Tyto ceny jsou stanoveny pro rok 2015 cenovým rozhodnutím č. 4/2014.

V rámci správního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení v rámci výkonu licencované činnosti obchod s elektřinou uvedl v ceníku za sdružené služby dodávky elektřiny ze sítě nízkého napětí pro domácnosti účinném ode dne 1. ledna 2014 určeném široké veřejnosti a pro všechna distribuční území (produktová řada „Yello Single“, „Yello Double A“ a „Yello Double B“), celkovou cenu za odebranou elektřinu a služby, která zahrnovala cenu za odebranou elektřinu v nízkém a vysokém tarifu jak bez DPH, tak s DPH a stálý měsíční poplatek jak bez DPH, tak s DPH, avšak neobsahovala informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních z elektřiny.

V rámci správního řízení bylo rovněž zjištěno, že účastník řízení v rámci výkonu licencované činnosti obchod s plynem uvedl v ceníku za sdružené služby dodávky zemního plynu pro zákazníky kategorie domácnost účinném ode dne 1. ledna 2014 určeném široké veřejnosti a pro všechna distribuční území (produktová řada „Yello Joule“), celkovou cenu za odebraný plyn a služby, která zahrnovala cenu za odebraný zemní plyn jak bez DPH, tak s DPH, stálý měsíční poplatek jak bez DPH, tak s DPH, avšak neobsahovala informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních ze zemního plynu.

Z výše uvedeného je tak zjevné, že účastník řízení při výkonu licencované činnosti obchod s elektřinou a rovněž při výkonu licencované činnosti obchod s plynem nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a plynu tak, aby měl spotřebitel možnost seznámit se s cenou, a to konečnou nabídkovou cenou sdružené služby dodávky, před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny či plynu, a to zpřístupněním informací o této ceně formou ceníků na viditelném místě.

Jelikož nebylo zjištěno přesné datum uveřejnění předmětných ceníků, ve kterých absentovaly informace o stálých měsíčních platbách, účastníkem řízení, nebylo možné protiprávní jednání účastníka řízení omezit přesným datem počátku. Z tohoto důvodu je ve výroku tohoto rozhodnutí uvedeno, že se účastník řízení dopustil protiprávního jednání od blíže neurčené doby nejméně do dne 8. prosince 2015, což je datum, kdy byla Úřadem provedena poslední kontrola ceníků na internetových stránkách účastníka řízení a kdy v obou cenících stále nebyly uvedeny informace o stálých měsíčních platbách, informace o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních. Tímto jednáním tedy účastník řízení porušil ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách a správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byly naplněny formální znaky dvou správních deliktů podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti či administrativních postupů je nutno tyto konat tak, aby nedošlo k porušení zákonem stanovených povinností.

Správní orgán se nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení neuvedl ve svých zveřejněných cenících všechny požadované složky konečné ceny sdružené služby dodávky elektřiny, resp. neuvedl všechny údaje. Naplnění materiální stránky deliktu lze vyvodit ze skutečnosti, že byl jednáním účastníka řízení ohrožen právem chráněný zájem společnosti na ochraně spotřebitele tím způsobem, aby byly spotřebiteli poskytnuty dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží před jeho koupí a on se tak mohl na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací rozhodnout, zda vstoupí do smluvního vztahu s daným obchodníkem či nikoliv.

Analogicky pak účastník řízení neuvedl ve svých zveřejněných cenících všechny požadované složky konečné ceny sdružené služby dodávky plynu, resp. neuvedl všechny údaje, přičemž opět svým jednáním ohrozil právem chráněný zájem společnosti na ochraně spotřebitele spočívající v tom, aby byly spotřebiteli poskytnuty dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží před jeho koupí a spotřebitel se tak mohl na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací rozhodnout, zda vstoupí do smluvního vztahu s daným obchodníkem či nikoliv.

Správní orgán podotýká, že otázka náležité informovanosti spotřebitele je jednou ze zásadních podmínek otevřené a spravedlivé hospodářské soutěže v energetických odvětvích, jakož i účinné ochrany spotřebitele, který může podle získaných informací k ceně zboží aktivně přizpůsobovat své jednání při volbě dodavatele elektřiny nebo plynu, neboť cena je jednoznačně jedním ze zásadních kritérií, kterými se spotřebitel řídí. Pokud není uváděná cena v cenících konečnou nabídkovou cenou, včetně všech složek ceny, nemůže spotřebitel jednoduchým způsobem ceny nabízené různými dodavateli porovnat a případně se rozhodnout pro změnu dodavatele.

Vzhledem ke skutečnosti, že ceníky účastníka řízení neobsahovaly v případě komodity elektřina informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních z elektřiny, resp. v případě komodity zemní plyn neobsahovaly informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních ze zemního plynu, nebyly tak tyto ceníky spolehlivým

podkladem pro rozhodování spotřebitelů před jednáním o koupi zboží v podobě sdružené služby dodávky elektřiny nebo plynu.

Správní orgán považoval za nezbytné vyjádřit se také ke zjištění učiněnému v rámci kontroly spočívajícím v tom, že účastník řízení nabízí spotřebiteli možnost využití cenové kalkulačky, kterou spotřebitel vyplní údaji o spotřebě elektřiny nebo plynu, a která zákazníkovi po zadání jeho údajů vypočítá celkovou orientační úsporu za dodávku elektřiny nebo plynu ve srovnání s „tradičním“ dodavatelem, resp. porovná cenu za mezi vybraným produktem nabízeným účastníkem řízení a produktem nabízeným jiným dodavatelem.

Kalkulačka umístěná na internetových stránkách účastníka řízení neposkytuje spotřebiteli informaci o konečné nabídkové ceně zboží zahrnující všechny daně, cla a poplatky, navíc její vypracování je podmíněno úkonem spotřebitele spočívajícím ve vyplnění požadovaných údajů o spotřebě elektřiny nebo plynu potencionálního zákazníka, a to za účelem provedení srovnání plateb s jiným dodavatelem. Tímto způsobem tak nemůže být naplněna díkce ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách.

Správní orgán má tak za prokázané, že jednáním účastníka řízení došlo ke dvěma případům naplnění materiální stránky správního deliktu uvedeného v ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách a to v rozsahu postačující pro vyslovení odpovědnosti za správní delikt.

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu ve smyslu v ust. § 17 odst. 1 zákona o cenách. Dle tohoto ustanovení právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

V tomto ohledu se správní orgán proto musel vypořádat také s námitkami účastníka řízení uplatněnými v průběhu kontroly i v průběhu dosavadního správního řízení.

Vůči kontrolním zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole č. ██████████ uplatnil účastník řízení námitky dne 21. prosince 2015.

Dle názoru účastníka řízení nemá požadavek, aby byla v ceníku stanovena „konečná nabídková cena“ zahrnující jak smluvní cenu komodity (tj. cenu za prodej zboží), tak regulovanou cenu za zajištění distribučních služeb oporu v právních předpisech. Na základě uzavřené smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu není zákazníkovi nabízena „konečná nabídková cena“. Dle § 50, resp. § 72 energetického zákona obsahuje smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny, resp. plynu dva závazky dodavatele, kterými jsou dodávka (prodej) elektřiny, resp. plynu a zajištění dopravy a související služby a za které se zákazník zavazuje zaplatit zvlášť smluvní cenu za dodanou komoditu a zvlášť regulovanou cenu za dopravu komodity a související služby. Energetický zákon tedy nestanoví u smlouvy o sdružených službách dodávky závazek hrazení „jedné konečné jednotkové ceny“ za oba závazky. Stejně tak není žádná konečná „souhrnná“ jednotková cena (tj. cena, která by počítala smluvní jednotkovou cenu komodity a regulované jednotkové ceny distribuce a souvisejících služeb) uváděna dle vyhlášky č. 210/2011 Sb.

K této námitce účastníka řízení považuje správní orgán za vhodné nejprve uvést, že dle ust. § 1 odst. 2 písm. a) téhož zákona o cenách se cenou rozumí částka sjednaná při nákupu a prodeji zboží podle § 2 až § 13 zákona o cenách. Dle ust. § 1 odst. 5 zákona

o cenách tento zákon vymezuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob a pravomoc správních orgánů při uplatňování, regulaci a kontrole cen. Zákon o cenách se tedy vztahuje na všechny ceny, které mohou být uplatňované v právních vztazích, a to bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o ceny regulované, anebo o ceny regulaci nepodléhající.

Dle ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách je prodávající povinen při nabídce a prodeji zboží poskytnout informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, pokud tento zákon nestanoví jinak, a to zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků. Cenou se přitom u výrobků rozumí pro účely tohoto ustanovení konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky. Z tohoto ustanovení zákona o cenách tedy vyplývá, že je povinností účastníka řízení poskytovat informace o ceně veškerého nabízeného zboží již v okamžiku, kdy spotřebitel teprve zvažuje možnost, že do smluvního vztahu s účastníkem řízení vstoupí. Informaci musí mít k dispozici mnohem dříve, než se rozhodne nabídku účastníka řízení případně akceptovat a stane se jeho zákazníkem. Ke vzniku smluvního vztahu a z něj vyplývajících závazků vůbec nemusí dojít.

Ust. § 50 energetického zákona (pro období, v němž je posuzováno jednání účastníka řízení, je rozhodné znění účinné do 31. prosince 2015), jakož i ust. § 72 téhož zákona specifikují některé typy smluv, které mezi sebou mohou účastníci trhu s elektřinou nebo s plynem uzavírat. Jedná se o samostatné (pojmenované) smluvní typy upravené v příslušných ustanoveních energetického zákona, který je v tomto případě vůči obecné úpravě závazkových vztahů v postavení normy speciální. (Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2010, sp. zn. 25 Cdo 229/2008.) V případě trhu s elektřinou se jedná celkem o 11 smluvních typů, v případě trhu s plynem pak celkem o 8 smluvních typů.

Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny i smlouva o sdružených dodávkách plynu jsou smluvními typy upravenými v ust. § 50 odst. 2, resp. v ust. § 72 odst. 2 energetického zákona.

Smlouvou o sdružených službách dodávky elektřiny se zavazuje výrobce nebo obchodník s elektřinou dodávat zákazníkovi elektřinu vymezenou množstvím a časovým průběhem a zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny a související služby a zákazník se zavazuje zaplatit výrobcí nebo obchodníkovi s elektřinou za dodanou elektřinu cenu a za dopravu elektřiny a související služby cenu regulovanou. Uzavřením smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny dochází k přenesení odpovědnosti za odchylku na výrobce elektřiny nebo obchodníka s elektřinou. Smlouva o sdružených službách dodávek elektřiny musí dále obsahovat obdobné podstatné náležitosti jako smlouva o dodávce elektřiny se zákazníkem a opatření přijímaná při předcházení stavu nouze, ve stavu nouze a odstraňování následků stavu nouze.

Analogicky se smlouvou o sdružených službách dodávky plynu zavazuje výrobce plynu nebo obchodník s plynem dodávat zákazníkovi plyn a zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet alespoň jednu ze služeb přepravy plynu, distribuce plynu nebo uskladnění plynu a zákazník se zavazuje zaplatit za dodávku plynu cenu a za přepravu plynu nebo distribuci plynu cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací. Uzavřením smlouvy o sdružených službách dodávky plynu dochází k přenesení odpovědnosti za odchylku na výrobce plynu nebo obchodníka s plynem. Smlouva o sdružených službách dodávky plynu musí dále obsahovat obdobné podstatné náležitosti jako smlouva o dodávce plynu se zákazníkem.

Jak smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny, tak smlouva o sdružených službách dodávky plynu obsahuje samostatný předmět plnění, který spočívá nejen v zajištění dodávky příslušné komodity, ale také v současném obligatorním zajištění dalších činností, které pro účely této smlouvy s touto dodávkou neoddělitelně souvisejí. Smluvní stranou této smlouvy navíc musí vždy být zákazník. Pokud by tomu tak nebylo a smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny, či plynu by obsahovala dva na sobě nezávislé, popř. oddělitelné předměty plnění, neexistoval by v podstatě žádný důvod pro to, aby byl tento smluvní typ v energetickém zákoně samostatně upravován, neboť by se o samostatný smluvní typ nejednalo.

V takovém případě by mohla být smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny, či plynu nahrazena odpovídající kombinací smlouvy o dodávce elektřiny dle ust. § 50 odst. 1 energetického zákona, resp. smlouvy o dodávce plynu dle ust. § 72 odst. 1 téhož zákona, s dalšími smluvními typy specifikovanými v energetickém zákoně, popř. v obecné zákonné úpravě závazkových vztahů.

Záměr vytvořit samostatný smluvní typ se specifickým předmětem plnění přitom jednoznačně vyplývá z Důvodové zprávy k Vládnímu návrhu na vydání novely energetického zákona ze dne 2. července 2008. (Sněmovní tisk 566/0, část č. 1/3, dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=566&CT1=0>). Zde se na straně 124 v části označené „K bodům 157 až 161“, která se týká změny ust. § 50 energetického zákona, uvádí: *„Nově se upravují ustanovení o jednotlivých typech smluv, které jsou na otevřeném trhu s elektřinou uzavírány mezi účastníky k zajištění spolehlivého zásobování elektřinou a k fungování energetického trhu. Úprava respektuje pravidlo, že základní formální a obsahové náležitosti smluv by měly být upraveny zákonem a nikoliv až v prováděcím právním předpise. V tomto případě je prováděcím právním předpisem vyhláška Energetického regulačního úřadu o pravidlech trhu s elektřinou. Podstatné náležitosti smluvních typů jsou předmětem úpravy tohoto paragrafu.“* Tato novela byla přijata ve formě zákona č. 158/2009 Sb. Dalšími legislativními změnami nebylo ust. § 50 energetického zákona zásadním způsobem dotčeno.

Vyhláška č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, po celou dobu své účinnosti včetně pozdějších změn, tj. ode dne 1. ledna 2006 do dne 31. prosince 2015, vymezovala v ust. § 7 smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny jako samostatný typ smlouvy.

V případě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu lze dopět k analogickému závěru, že také zde bylo záměrem vytvořit samostatný smluvní typ se specifickým předmětem plnění, ačkoliv výše zmíněná důvodová zpráva na straně 129 v části označené „K bodu 189“, která se týká změny ust. § 72 energetického zákona, uvádí pouze: *„V § 72 byla zjednodušena smluvní ustanovení mezi účastníky trhu.“*

Rovněž např. z ust. § 11 odst. 1, či § 52 odst. 2 vyhlášky č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, a to celou dobu její účinnosti včetně pozdějších změn, tj. od dne 26. října 2010 do dne 31. prosince 2015, vyplývá, že pro účely trhu s plynem je smlouva o sdružených službách dodávky plynu považována za samostatný smluvní typ.

Správní orgán se neztotožňuje s tvrzením účastníka řízení, že skutečnost, že smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu obsahuje dva závazky dodavatele,

vyplývá z ust. § 50 odst. 2 energetického zákona, resp. z ust. § 72 odst. 2 téhož zákona, neboť dle těchto ustanovení se zákazník se zavazuje zaplatit zvlášť za dodanou komoditu, a to cenu smluvní (sjednanou bez jakýchkoliv omezení), a zvlášť za související služby, a to cenu regulovanou (úředně stanovenou).

V případě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny příslušná část věty první uvedeného ustanovení zní: „*zákazník se zavazuje zaplatit výrobcí nebo obchodníkovi s elektřinou za dodanou elektřinu cenu a za dopravu elektřiny a související služby cenu regulovanou.*“ Obdobně v případě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu je pak v příslušném ustanovení uvedeno: „*zákazník se zavazuje zaplatit za dodávku plynu cenu a za přepravu plynu nebo distribuci plynu cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací.*“

Závazek zákazníka hradit zvlášť cenu za dvě zvlášť poskytnutá plnění z citovaných částí příslušných ustanovení energetického zákona nevyplývá, neboť se v něm žádná formulace, z níž by vyplývalo, že zákazník je povinen platit cenu smluvní odděleně od ceny regulované (každou cenu zvlášť, samostatně apod.), nevyskytuje. Navíc, jak již správní orgán uvedl výše, taková formulace by popírala samotný smysl uvedení samostatného smluvního typu v ust. § 50 odst. 2 a v ust. § 72 odst. 2 energetického zákona. Obě ustanovení tak pouze stanovují způsob určení výše úplaty, kterou je zákazník povinen za poskytnuté plnění hradit. Z uvedených ustanovení energetického zákona tak pouze vyplývá, že celková cena za poskytnuté plnění se skládá ze dvou částí, a to z části sjednané bez jakýchkoliv regulatorních zásahů a z části úředně stanovené.

Argumentace účastníka řízení, že energetický zákon nestanoví u smlouvy o sdružených službách dodávky závazek hrazení „jedné konečné jednotkové ceny“ za oba závazky, resp. že není žádná konečná „souhrnná“ jednotková cena uváděna dle vyhlášky č. 210/2011 Sb., s posuzovaným jednáním účastníka řízení přímo nesouvisí. Povinnost účastníka řízení poskytovat úplné informace o cenách zboží vyplývá z ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách a nezávisí na skutečnosti, jak jsou nebo nejsou specifikovány náležitosti konkrétního typu smlouvy v příslušných ustanovení energetického zákona.

Z hlediska povinností vyplývajících z ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách není ani rozhodující, jakým způsobem bude v případě uzavření příslušné smlouvy cena zboží stanovena a jak bude sjednán způsob jejího placení. Zrovna tak je z tohoto hlediska zcela nepodstatné, jaké obsahové náležitosti má mít příslušný doklad, na jehož základě úhrada ceny probíhá. Povinnost informovat spotřebitele o konečné nabídkové ceně zboží vzniká na těchto skutečnostech nezávisle a nepochybně vždy dříve, než dojde, nebo by mohlo dojít, ke vzniku smluvního vztahu a z něj vyplývajících závazků. Povinnost účastníka řízení informovat spotřebitele o měrné (jednotkové) ceně pak vyplývá z ust. § 13 odst. 3, 4 a 6 s přihlédnutím k ust. § 2 odst. 1 zákona o cenách, neboť účastníkem řízení nabízené zboží nelze podřadit pod žádný druh zboží, jemuž by svědčila výjimka z této povinnosti.

Co se týče obsahu příslušných ustanovení vyhlášky č. 210/2011 Sb., správní orgán na okraj poznamenává, že znění těchto ustanovení argumentaci účastníka řízení v tom smyslu, že smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu obsahuje dva závazky dodavatele, kterými jsou dodávka elektřiny nebo plynu a zajištění dopravy a související služby a za které se zákazník zavazuje zaplatit zvlášť smluvní cenu za dodanou komoditu a zvlášť regulovanou cenu za dopravu komodity a související služby, nepřisvědčují.

Dle ust. § 2 písm. e) této vyhlášky se rozumí souvisejícími službami v oblasti elektroenergetiky distribuce elektřiny a další služby podléhající regulaci cen poskytované zákazníkovi provozovatelem distribuční soustavy na základě smlouvy o distribuci elektřiny nebo dodavatelem elektřiny jako součást plnění poskytovaného na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a v oblasti plynárenství distribuce plynu a další služby podléhající regulaci cen poskytované zákazníkovi provozovatelem distribuční soustavy na základě smlouvy o distribuci plynu nebo dodavatelem plynu jako součást plnění poskytovaného na základě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu.

Je tedy zřejmé, že v případě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu jsou dle vyhlášky č. 210/2011 Sb. doprava elektřiny nebo plynu i další související regulované služby chápány jako součást plnění nikoliv jako plnění samostatné, od vlastní dodávky elektřiny nebo plynu oddělené. Z hlediska této vyhlášky se tedy jedná o závazek jediný a nikoliv závazky dva.

Ke stejnému závěru lze dojít i ze znění příslušných ustanovení týkajících se náležitostí vyúčtování. Jak z ust. § 6, tak z ust. § 10 vyhlášky č. 210/2011 Sb. vyplývá, je povinnou náležitostí náležitostí vyúčtování dodávky elektřiny nebo plynu a souvisejících služeb mj. výše celkové fakturované částky za celkové množství dodané komodity a související služby. Například ust. § 6 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 210/2011 Sb. zní: „*ČÁST A vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb obsahuje výši celkové fakturované částky za celkové množství dodané elektřiny a související služby s daní z přidané hodnoty a bez této daně.*“ Jedná se jen jednu částku a to bez rozlišení složky komoditní a složky za související služby, uváděnou hned na první straně (části A) faktury, nikoliv o částky dvě, tj. zvlášť o částku za celkové množství dodané elektřiny a zvlášť o částku za související služby. Zcela analogicky jsou vymezeny požadavky na vyúčtování záloh. I z tohoto hlediska je zřejmé, že v pojetí vyhlášky č. 210/2011 Sb. se jedná v případě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu o jedno plnění jednoho závazku, za nějž je prováděna jedna úhrada.

Účastník řízení rovněž namítal, že splnění zákonných požadavků týkajících se cen je nutno posuzovat zvlášť v případě ceny za dodávku komodity a zvlášť v případě ceny za zajištění distribuce a souvisejících služeb.

V posuzovaném případě se jedná jak v případě nabídky a prodeje elektřiny, tak zemního plynu formou sdružených služeb dodávky elektřiny nebo plynu vždy o jeden předmět plnění, respektive o jedno zboží ve smyslu znění příslušných ustanovení zákona o cenách. Z tohoto důvodu správní orgán jak v případě nabídky a prodeje elektřiny, tak v případě nabídky a prodeje zemního plynu posuzuje jednání účastníka řízení tak, že účastník řízení neuvedl konečnou nabídkovou cenu.

Ovšem ani pokud by účastník řízení nabízel jako samostatné zboží zajištění dopravy elektřiny a související služby nebo služeb přepravy plynu, distribuce plynu nebo uskladnění plynu, nebyl by zbaven povinnosti, pokud by tato nabídka byla určena spotřebitelům, poskytnout těmto spotřebitelům informace o ceně ve smyslu ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách.

V další námitce účastník řízení uvedl, že na trhu s elektřinou lze v některých cenících dodavatelů, vedle standardně uváděné konečné ceny za dodávku komodity, najít takovou „souhrnnou“ jednotkovou cenu. Její uvedení má však pouze orientační charakter. S ohledem na to, že regulované ceny za distribuci jsou pro všechny dodavatele stejné a pevné, nemá

jejich byt' „orientační“ připočtení k ceně za dodávku komodity význam. Pro posouzení zákazníka je rozhodující pouze konečná cena za dodávku komodity.

Uvedení konečné nabídkové ceny nemá v případě, že účastník nabízí spotřebitelům možnost uzavřít smlouvu o sdružených dodávkách elektřiny nebo plynu pouze orientační charakter. Cena za poskytnuté plnění se v takovém případě skládá z více částí. Teprve poskytnutí informace o celkové ceně, kterou bude muset spotřebitel (běžný zákazník), za nabízené zboží případně zaplatit, mu umožňuje, aby zhodnotil přiměřenost nabízené ceny a měl šanci ji porovnat s cenami jinými. Spotřebitel musí mít možnost cenu nabízeného zboží porovnat nejen s cenou shodného zboží u jiného prodávajícího, ale i s cenou zboží jiného.

Dle názoru účastníka řízení dodavatelé ani nemají povinnost ve svém ceníku uvádět obě ceny, tj. cenu za komoditu a cenu za distribuci a související služby. Ceník dodavatelů je primárně určen pro ceny jejich zboží. V případě, že zákazník požaduje (a někteří zákazníci toto nepožadují) i zajištění dopravy a související služby, může se ve smlouvě standardně odkázat na ceník Úřadu, který je pak vedle ceníku dodavatele další nedílnou součástí smlouvy. Na trhu s elektřinou se lze setkat jak s případy, kdy dodavatelé ve svém ceníku uvádějí svou cenu za dodávku komoditu i regulované ceny za distribuci, tak i s ceníky „pouze“ s cenou za dodávku komodity (např. některé ceníky ČEZ), přičemž účastník řízení je přesvědčen, že jsou oba případy zveřejňování cen možné.

Informace o celkové ceně není spotřebiteli poskytnuta v případě, kdy nemůže spotřebitel, aniž by sám činil další úkony, zjistit, kolik skutečně za nabízené zboží celkově zaplatí. Z žádného ustanovení zákona o cenách nevyplývá, že prodávající může svou povinnost poskytovat spotřebiteli informace o ceně ve smyslu ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách v případě cen podléhajících regulaci splnit odkazem na předpis o regulaci cen. Vzhledem ke skutečnosti, že tyto informace musí být zákazníkovi v postavení spotřebitele poskytnuty mnohem dříve, než dojde k případnému uzavření smlouvy, nelze za splnění povinnosti ve smyslu ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách považovat to, že v takové smlouvě bude uveden odkaz na cenové rozhodnutí příslušného cenového orgánu.

V rámci správního řízení uplatnil účastník řízení námitky ve svém vyjádření ze dne 21. června 2016 nazvaném Vyjádření ve věci č. j. 02213-6/2016-ERU.

Dle názoru účastníka řízení nelze z žádných ustanovení zákona o cenách ani energetického zákona dovodit, že existuje samostatné zboží nebo samostatná služba, které Úřad označuje jako „sdružená služba“ či cena označovaná jako „cena sdružené služby“. Dle ust. § 50 odst. 2 energetického zákona se v případě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny *„zavazuje obchodník s elektřinou dodávat zákazníkovi elektřinu a zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet související službu v elektroenergetice [...] a zákazník se zavazuje zaplatit obchodníkovi s elektřinou za dodanou elektřinu a cenu související služby v elektroenergetice.“* Obdobně je tomu v případě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu dle ust. § 72 odst. 2 energetického zákona.

K této námitce účastníka řízení správní orgán uvádí, že dle ust. § 1 odst. 1 zákona o cenách se zbožím rozumí výrobky, výkony, práce a služby. Jak již správní orgán uvedl v rámci vypořádání připomínek účastníka řízení k Protokolu o kontrole č. K054215, smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny i smlouva o sdružených dodávkách plynu jsou samostatnými smluvními typy upravenými v ust. § 50 odst. 2, resp. v ust. § 72 odst. 2 energetického zákona. Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny i smlouva

o sdružených službách dodávky plynu obsahuje samostatný předmět, který spočívá nejen v zajištění dodávky příslušné komodity, ale také v současném zajištění dalších činností, které pro účely této smlouvy s touto dodávkou neoddělitelně souvisejí. Tyto činnosti lze obecně charakterizovat jako dodání elektřiny nebo zemního plynu do místa spotřeby určeného zákazníkem a zároveň zajištění rovnováhy mezi předpokládanou a skutečnou spotřebou elektřiny nebo zemního plynu tohoto zákazníka. Účelem smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu je nejen zajištění dodávky elektřiny nebo plynu, ale zároveň i přenesení odpovědnosti za dopravu do místa spotřeby a vyrovnání případných odchylek.

Zboží nabízené účastníkem řízení spotřebitelům za účelem uzavření smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu a prodávané účastníkem řízení v případě uzavření této smlouvy je samostatným zbožím, neboť je poskytováno na základě samostatného předmětu plnění. Toto zboží považuje správní orgán (s přihlédnutím k ust. § 2939 odst. 1 občanského zákoníku) ve smyslu příslušných ustanovení zákona o cenách za výrobek. Záměrem účastníka řízení je bezpochyby poskytnout případnému zákazníkovi především plnění věcného charakteru, nikoliv pouze samostatný nemateriální výkon, který by měl charakter služby. Toto plnění poskytuje účastník řízení specifickým způsobem, který je dán nejen charakterem příslušné komodity, ale i zvláštním charakterem předmětu plnění.

Shodně jako v rámci připomínek uplatněných vůči Protokolu o kontrole č. [REDAKCE] účastník řízení rovněž namítal, že předmětem smlouvy o sdružených službách dodávky komodity jsou tedy dvě „plnění“ (z pohledu zákona o cenách a energetických předpisů „zboží“), a to a) dodávka komodity a b) související služby v elektroenergetice nebo plynárenství a za každé platí zákazník zvlášť příslušnou cenu. Energetický zákon a jeho prováděcí předpisy tedy zřetelně rozlišují cenu za dodávku komodity a cenu související služby v elektroenergetice. Cena za dodávku komodity je kupní cenou dodavatele za převod vlastnického práva k elektřině nebo plynu. Její součástí ani položkou nejsou ceny souvisejících služeb v elektroenergetice. Stejně tak vyhláška č. 210/2011 Sb. rozlišuje např. v § 6 cenu za dodávku elektřiny a související služby.

Správní orgán se k těmto námitkám účastníka řízení vyjádřil v rámci vypořádání námitek k Protokolu o kontrole č. [REDAKCE]. Ve stručnosti lze proto s odkazem na toto vypořádání a důvody uvedené správním orgánem v rámci vypořádání předchozí námitky účastníka řízení opětovně uvést, že předmětem smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu je jedno plnění. Za toto plnění hradí zákazník jednu cenu, přičemž tato cena se skládá z části, která regulaci cen nepodléhá, a části, která naopak předmětem regulace je. S tvrzením účastníka řízení, že energetický zákon a jeho prováděcí předpisy zřetelně rozlišují cenu za dodávku komodity a cenu související služby v elektroenergetice, lze souhlasit pouze v tom smyslu, že tyto právní normy zřetelně rozlišují způsob, jakým je tato cena, resp. její dílčí složky, určována.

Jen na okraj správní orgán uvádí, že cenu za dodávku elektřiny nebo plynu hrazenou na základě smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu uzavřené v souladu s ust. § 50 odst. 1, resp. § 72 odst. 1 energetického zákona, kterou hradí účastník trhu s elektřinou nebo plynem, nelze ztotožňovat s kupní cenou hrazenou dodavateli jen za samotný převod vlastnického práva k elektřině nebo plynu. To by ve svém důsledku znamenalo, že smlouva o dodávce elektřiny nebo plynu je identická se smlouvou kupní, tak jak je vymezena v příslušných ustanoveních občanského zákoníku. Tyto smlouvy se však liší jak v předmětu, tak v okruhu smluvních stran, tak ve svých obligatorních náležitostech.

Účastník řízení ve svých námitkách dále uvedl, že dle § 11a odst. 1 energetického zákona je „držitel licence na obchod s elektřinou nebo obchod s plynem je povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup uplatňované a ceny za dodávku plynu pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí.“ Dle názoru účastníka řízení z jím uváděných ani z jiných právních předpisů pak nevyplývá, že by dodavatelé měli ve svých cenících uvádět i informaci o aktuálních regulovaných cenách souvisejících služeb v elektroenergetice. K tomuto se zavázali pouze někteří obchodníci prostřednictvím etického kodexu obchodníka zveřejněného Úřadem (čl. III. odst. 10). Účastník řízení není signatářem tohoto kodexu a z právních předpisů takovou povinnost nemá.

Také k těmto námitkám účastníka řízení se správní orgán vyjádřil v rámci vypořádání námitek účastníka řízení k Protokolu o kontrole č. [REDAKCE]. Lze proto opět ve stručnosti uvést, že předmětem správního řízení vedeného s účastníkem řízení je otázka plnění povinností účastníka řízení vyplývajících pro něho ze zákona o cenách. Zákon o cenách se přitom vztahuje na všechny ceny, které mohou být uplatňované v právních vztazích, a to bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o ceny regulované, anebo o ceny regulaci nepodléhající. Povinnost informovat spotřebitele o konečné nabídkové ceně zboží pak účastníkovi vyplývá právě ze zákona o cenách a nikoliv na základě dobrovolně převzaté povinnosti vzniklé přistoupením k Etickému kodexu obchodníka v energetických odvětvích. Navíc účastníkem odkazované ust. čl. III. odst. 10 Etického kodexu obchodníka v energetických odvětvích se vztahuje k obsahovým náležitostem smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny či plynu a související služby (tedy smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a plynu), nikoliv přímo plnění povinností při nabídce a prodeji zboží ve smyslu ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách. Jak již správní orgán uvedl, tyto povinnosti vznikají účastníkovi řízení na případné kontraktaci nezávisle a nepochybně vždy dříve, než dojde, nebo by mohlo dojít, ke vzniku smluvního vztahu a z něj vyplývajících závazků.

Dle účastníka řízení ceníky, jež byly předmětem kontroly, představují nabídkovou cenu účastníka řízení za dodávku elektřiny nebo plynu. Nejedná se o „cenu“ či „ceník sdružených služeb“. Účastník je řízení přesvědčen, že jejich zveřejněním splnil povinnosti dle ust. § 11a odst. 1 energetického zákona. Splnění zákonné povinnosti by nemělo být správním deliktem. Ceny uvedené v ceníku účastníka řízení pak splňují všechny požadavky vyplývající z dalších předpisů včetně § 13 odst. 2 zákona o cenách., tj. jedná se o konečnou nabídkovou cenu za dodávku elektřiny nebo plynu včetně DPH. Ceníky účastníka řízení navíc obsahují i upozornění, že vedle ceny za dodávku účastníka řízení bude zákazník hradit i cenu související služby dle účinného cenového rozhodnutí Úřadu (ať již prostřednictvím účastníka řízení nebo přímo distributorovi) a daň z elektřiny.

Správní orgán opakovaně připomíná, že jednání účastníka řízení je posuzováno z hlediska plnění jeho povinností vyplývajících z příslušných ustanovení zákona o cenách. Případné odpovědnosti za porušení těchto povinností se účastník řízení nemůže zbavit tvrzením, že neporušuje ustanovení jiného právního předpisu, v tomto případě ust. § 11a odst. energetického zákona. Ani tvrzení účastníka řízení, že ceny uvedené v ceníku účastníka řízení splňují všechny požadavky vyplývající z dalších předpisů včetně § 13 odst. 2 zákona o cenách., tj. jedná se o konečnou nabídkovou cenu za dodávku elektřiny nebo plynu včetně DPH, nezabavuje účastníka řízení případné odpovědnosti za správní delikt.

Plnění povinností účastníka řízení je posuzováno při nabídce a prodeji sdružené služby dodávky elektřiny a plynu, nikoliv při nabídce a prodeji dodávky elektřiny nebo plynu. Jedná se o různé druhy zboží, jehož konečná nabídková cena se liší. O skutečnosti, že účastník řízení uskutečňuje prodej elektřiny a plynu také formou sdružené služby dodávky elektřiny a plynu, není pochyb. Sám účastník řízení skutkově zjištění správního orgánu během správního řízení nejen nerozporoval, ale dokonce se s nimi ztotožnil. Pro splnění povinnosti účastníka řízení ve smyslu ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách proto nepostačuje, obsahují-li příslušné ceníky upozornění, že zákazník bude muset hradit i další (v ceníku neuvedenou složku ceny podléhající regulaci) a z elektřiny. Povinnost prodávajícího informovat spotřebitele o ceně výrobků je však splněna jen tehdy, pokud jsou poskytované informace přístupné okamžitě bez toho, že by byl nucen činit jakýkoliv úkon ke zjištění ceny konkrétního výrobku (viz např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. března 2013, č. j. 30 A 46/2012-48).

Ve svém vyjádření účastník řízení také uvedl, že ceník účastníka řízení není určen jen pro zákazníky, kteří případně budou chtít prostřednictvím účastníka řízení zajistit distribuci (a uzavírají tedy s účastníkem řízení smlouvu o sdružených službách), ale i pro zákazníky, kteří si související služby zajistí přímo u distributora (uzavírají s účastníkem řízení „pouze“ smlouvu o dodávce). Zákazníci, kteří chtějí prostřednictvím účastníka řízení zajistit i související služby v elektroenergetice a uzavírají smlouvu o sdružených službách elektřiny, jsou pak i informováni o ceně související služby. Dle energetických předpisů je tato cena regulována Úřadem jako pevná a závazná pro všechny účastníky trhu s elektřinou (tj. obchodníky, zákazníky i distributory) a je Úřadem zveřejňovaná. Regulovaná cena distribučních služeb je tedy v souladu s energetickým zákonem a občanským zákoníkem sjednaná „způsobem jejího určení“, tj. ve výši dle cenového rozhodnutí Úřadu účinného v době zahájení a průběhu dodávky komodity. Zákazníci i dodavatelé mají k dispozici pouze aktuální výši těchto cen, přičemž konečná cena těchto cen bude známa až v okamžiku zahájení dodávky komodity dle uzavřené smlouvy. V případě změny těchto cen pak nemají dodavatel ani zákazník právo odstoupit od smlouvy.

Tyto námitky účastníka řízení jsou do značné míry obsahově shodné s námitkami předcházejícími. Správní orgán proto pouze ve stručnosti opětovně připomíná, že z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách jednoznačně vyplývá povinnost účastníka řízení umožnit zákazníkovi (spotřebiteli), aby se mohl seznámit s cenou veškerého nabízeného zboží. Přístup k informaci o ceně zboží je přitom účastník řízení povinen zajistit všem potencionálním zákazníkům a nikoliv jen konkrétnímu individuálnímu zákazníkovi, jenž právě jedná o koupi zboží. Nepostačí tedy, aby zákazníci, kteří uzavírají smlouvu o sdružených službách elektřiny nebo plynu byli informováni o ceně až v okamžiku, kdy tuto smlouvu uzavřít chtějí.

Z hlediska plnění povinnosti poskytovat při nabídce a prodeji zboží spotřebiteli informaci tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, pak vůbec nezáleží na tom, zda je příslušná cena nebo její část předmětem regulace cen nebo nikoliv. K námitce účastníka řízení, že zákazníkům i dodavatelům je skutečná výše té části ceny, která předmětem cenové regulace, známa až v okamžiku zahájení poskytování plnění dle uzavřené smlouvy, správní orgán uvádí, že účastníku řízení nic nebrání, pokud by takový případ nastal, při nabídce a prodeji zboží oznámit kupujícímu odhad ceny v souladu s ust. § 13 odst. 2 písm. e) zákona o cenách. Vzhledem k frekvenci, s níž dochází ke změně příslušných cenových rozhodnutí Úřadu, se však jedná o situaci spíše hypotetickou. Navíc nelze vyloučit, že stejným mechanismem (tj. v podstatě nezávislým na vůli účastníka řízení)

může dojít ke změně komoditní složky ceny. Na základě této námitky účastníka řízení by pak bylo možno dojít k absurdnímu závěru, že účastník řízení není schopen potencionálnímu zákazníkovi poskytnout v okamžiku nabídky a prodeje zboží jakoukoliv informaci o ceně.

Námitka účastníka řízení, že v případě změny cen podléhajících cenové pak nemají dodavatel ani zákazník právo odstoupit od smlouvy, s posuzovaným jednáním účastníka řízení nesouvisí. Posuzované jednání účastníka řízení se týká nabídky a prodeje zboží, nikoliv zániku smluvního vztahu na základě těchto skutečností vzniklých.

Dle šetření účastníka řízení není jím aplikovaná praxe trhu s elektřinou nebo plynem neobvyklá a obdobně tvoří ceníky i další dodavatelé. Někteří pak dle účastníka řízení nad rámec zákonných povinností či s ohledem na svůj podpis etického kodexu vytvářejí navíc i další ceníky, které obsahují i „aktuální ceny“ souvisejících služeb (tj. nejedná se o konečné ceny, které bude zákazník skutečně platit, skutečná cena související služby bude dána až účinným cenovým rozhodnutím Úřadu v době zahájení dodávky). Ani tito dodavatelé pak nezveřejňují úplné informace, neboť regionů s regulovanými cenami je celkem 13 (5 v elektřině a 8 v plynu), ale ceníky obsahující i ceny distribučních služeb se objevují pouze za největší distribuční území.

Rovněž tyto námitky účastníka řízení jsou do značné míry obsahově shodné s námitkami předcházejícími. Správní orgán proto znovu jen ve stručnosti uvádí, že povinnost poskytovat informace o konečné nabídkové ceně vyplývá ze zákona o cenách a nejedná se o žádný dobrovolně převzatý závazek nad rámec zákonných povinností, který účastník řízení může nebo nemusí přijímat a dodržovat. V žádném případě se případné odpovědnosti za nerespektování této zákonné povinnosti nelze zbavit poukazováním na případná závadná jednání jiných subjektů.

Účastník řízení se domnívá, že zahrnutí souvisejících služeb přímo do ceníků dodavatelů a vytvářením „orientačních“ konečných cen sdružených služeb (s ohledem na to, že žádná taková konečná cena na faktuře uvedena nebude) odporuje energetickému zákonu a zákonu o cenách a ceníky se stávají pro běžného spotřebitele nepřehlednými. Pro zákazníky, kteří se snaží zjistit ceny souvisejících položek, je pak minimálně stejně obtížné nalézt je v cenovém rozhodnutí Úřadu nebo v jednom „kompletním“ ceníku dodavatele.

K této námitce účastníka řízení správní orgán uvádí, že v rámci vypořádání předcházejících námitek účastníka řízení dostatečně objasnil, proč poskytování informací o konečné nabídkové ceně sdružené služby dodávky elektřiny nebo plynu považuje za plnění povinností stanovených účastníku řízení v příslušných právních úpravách. Plnění těchto povinností z časového hlediska předchází době, kdy může dojít k uzavření příslušné smlouvy a následnému poskytování sjednaného plnění. Je tedy zřejmé, že otázka jakým způsobem a na základě jakých obsahových náležitostí příslušného dokladu (faktury) bude provedena úhrada za poskytnuté plnění, s těmito povinnostmi účastníka řízení nesouvisí. Z obsahových náležitostí tohoto dokladu (konkrétně z absence požadavku na uvedení jednotkové ceny zboží) tak nelze dovozovat, že poskytování informací o konečné nabídkové ceně sdružené služby dodávky elektřiny nebo plynu ve smyslu ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách odporuje energetickému zákonu a zákonu o cenách.

Co se týká námitky účastníka řízení, že ceníky obsahující veškeré zákonné náležitosti se stávají pro běžného spotřebitele nepřehlednými, správní orgán podotýká, že je na rozhodnutí účastníka řízení, jakým způsobem zajistí, aby plnil své zákonem stanovené

povinnosti. Nic však nebrání účastníkovi řízení zpracovat ceníky tak, aby se v nich dalo vyznat, případně jiným způsobem orientaci potenciálním zákazníkům ulehčit.

Námítka účastníka řízení, že pro zákazníky, kteří se snaží zjistit veškeré složky ceny nabízejícího zboží, je minimálně stejně obtížné nalézt je v cenovém rozhodnutí Úřadu nebo v jednom „kompletním“ ceníku dodavatele posuzovaným jednáním účastníka řízení nesouvisí, neboť je povinností účastníka řízení poskytnout potencionálnímu zákazníkovi úplnou informaci o konečné nabídkové ceně zboží. Není povinností zákazníka si tuto informaci zjišťovat na základě vlastní iniciativy z jiných zdrojů skládáním jednotlivých složek ceny.

Ostatní tvrzení a stanoviska účastníka řízení považuje správní orgán za vypořádané v rámci odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Lze tedy uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Ačkoliv výše uvedená tvrzení nezbavují účastníka řízení odpovědnosti za spáchaný správní delikt, správní orgán k veškerým tvrzením účastníka řízení uplatněným v průběhu správního řízení, stejně jako ke všem dalším zjištěním a závěrům, které v rámci správního řízení učinil, přihlédl při stanovení výše pokuty.

Ve správním řízení bylo zjištěno, že nesplněním povinností vyplývajících z ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách se účastník řízení dopustil celkem dvou správních deliktů, za které Úřad ukládá pokutu. Takové jednání právní teorie označuje za souběh správních deliktů, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více deliktů dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jedná o vícečinný souběh stejnorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil naplnění stejných skutkových podstat.

Pro zodpovězení hmotněprávní otázky, jak postihnout delikventa, který se jedním skutkem dopustil více správních deliktů, nedává energetický zákon žádnou odpověď a není tedy zřejmé, podle které z rovnorodých právních zásad zákonodárce zamýšlel postupovat, zda podle zásady kumulativní, asperační nebo absorpční. Lze však lehce dovodit, že uložení pokuty za každý skutek izolovaně posuzovaný by mohlo vést ke zcela absurdním důsledkům, kdy by bylo možno jednomu účastníkovi řízení uložit desítky pokut o celkové výši v řádu set milionů; takovou možnost považuje Úřad za odporující smyslu a účelu zákona. Mlčení zákonodárce o tom, jak právně posoudit souběh deliktů, tedy v žádném případě nelze řešit ve prospěch zásady sčítací, která je jen jednou z rovnocenných právních zásad, užívaných právními řády pro řešení takových případů. Pro její upřednostnění není žádný faktický ani právní důvod.

Jestliže zákon vůbec určitou otázku neřeší a nebylo by proto možno spravedlivě rozhodnout, je nutno obrátit se k obsahově nejbližším právním předpisům, které tyto otázky zodpovídají (*per analogiam legis*) a není-li ani jich, užít analogie práva, tedy obecných právních principů (postup *per analogiam iuris*). Jiný postup v právním státě, který musí vycházet z principu jednotného právního řádu, možný není, i když je samozřejmé, že pozitivněprávní zákonná úprava by byla nanejvýš žádoucí a užití analogie v oblasti správního trestání je vůbec možné jen omezeně, a to vždy jen ve prospěch delikventa.

V tomto případě je tedy nutné i pro případy reálné konkurence správních deliktů analogicky aplikovat ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, který takovýto případ řeší užitím zásady absorpční.

Podle citovaného ustanovení zákona o přestupcích se za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný.

Ve svých důsledcích to znamená, že správní orgán v uvedeném případě vysloví vinu za všechny sbíhající se delikty, ale sankci (pokutu) uloží ve výměře ustanovení vztahujícího se na ten ze sbíhajících se deliktů, který je nejpřísněji postižitelný, a pokud je u sbíhajících se správních deliktů stanovena sankce shodná, uloží jedinou sankci ve výměře podle nejzávažnějšího z nich.

Správní orgán v řízení prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Co se týče závažnosti jednotlivých správních deliktů, považuje správní orgán za závažnější jednání účastníka řízení spočívající v tom, že v ceníku za sdružené služby dodávky elektřiny ze sítí nízkého napětí pro domácnosti účinných ode dne 1. ledna 2014 určených široké veřejnosti a pro všechna distribuční území (produktová řada „Yello Single“, „Yello Double A“ a „Yello Double“) uvedl celkovou cenu za odebranou elektřinu a služby, která zahrnovala cenu za odebranou elektřinu v nízkém a vysokém tarifu jak bez DPH, tak s DPH, a stálý měsíční poplatek jak bez DPH, tak s DPH, avšak neobsahovala informaci o stálých měsíčních platbách, informaci o regulovaných platbách a informace o poplatcích a daních z elektřiny. Toto jednání účastníka řízení je závažnější proto, že svou povinnost porušil ve třech produktových řadách, a také proto, že počet zákazníků na trhu s elektřinou je větší a flexibilita tohoto trhu je vyšší, než v případě trhu s plynem, a toto jednání účastníka řízení tak může zasáhnout větší okruh osob.

V. Uložení pokuty

Za správní delikt ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách lze uložit podle ustanovení § 16 odst. 4 písm. a) téhož zákona pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

Při stanovení výše pokuty správní orgán přihlížel ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména pak v souladu s ust. § 17 odst. 2 zákona o cenách přihlížel k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Jak konstatoval správní orgán již výše, porušení povinnosti vyplývající z ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách považuje správní orgán za relativně závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy, která především chrání spotřebitele a umožňuje jim získat dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží. Na základě toho je jim pak umožněno rozhodnout se, zda vstoupí do smluvního vztahu s daným obchodníkem či nikoliv. Úřad je toho názoru, že neúplné zveřejňování cen za nabízené zboží je obecně relativně závažným porušením příslušných právních předpisů, v tomto případě příslušného ustanovení zákona o cenách, a dopadá na rozhodování potenciálního zákazníka, ale do jisté míry

i stávajícího zákazníka. V tomto konkrétním případě je nicméně závažnost správního deliktu nižší, jelikož účastník řízení sice v cenících neuvedl informaci o stálých měsíčních platbách, o regulovaných platbách a o poplatcích a daních z elektřiny, nicméně uvedl konečnou cenu komodity zahrnující ceny v nízkém a vysokém tarifu a to jak bez DPH, tak s DPH.

Následky spáchání správního deliktu hodnotí správní orgán s ohledem na výše uvedené okolnosti jako méně závažné.

Pokud jde o způsob spáchání předmětného správního deliktu, má správní orgán za to, že toto jednání nebylo spácháno úmyslně, ale bylo spácháno nedbalostně. Uvedené sice nebylo v řízení postaveno najisto, avšak přesto správní orgán k tomuto závěru s ohledem na zásadu *in dubio pro reo* při stanovení výše pokuty přihlédl.

Při stanovení výše pokuty se Úřad zabýval také zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Správní orgán však není schopen přesně určit časový okamžik, ve kterém byly dotčené ceníky vloženy na internetové stránky účastníka řízení, tudíž k této skutečnosti nepřihlížel ani jako k polehčující, ani jako k přitěžující okolnosti.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení se jedním jednáním dopustil spáchání dvou různých správních deliktů, které jsou však rozdílné pouze okruhem zákazníků, kteří byli tímto jednáním dotčeni, nepřihlédl správní orgán k souběhu s druhým správním deliktem jako k okolnosti přitěžující, ovšem ani jako k okolnosti polehčující.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona ze strany účastníka řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Správní orgán při ukládání pokuty proto jako výrazně polehčující okolnost zohlednil, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a porušil tak právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Při stanovení výše pokuty se správní orgán proto zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Správní orgán přitom vycházel z podkladů, které mu v rámci řízení poskytl účastník řízení. Z výkazu zisku a ztrát, která je součástí účetní závěrky účastníka řízení sestavené ke dni 31. prosince 2015, vyplývá, že účastník řízení vykázal za účetní období roku 2015 tržby ve výši [REDAKCE] Kč a výsledek hospodaření ve výši [REDAKCE] Kč a za účetní období roku 2014 tržby ve výši [REDAKCE] Kč výsledek hospodaření ve výši [REDAKCE] Kč. Z výkazu o peněžních tocích, který je rovněž součástí účetní závěrky účastníka řízení sestavené ke dni 31. prosince 2015, pak vyplývá, že čistý peněžní tok z provozní činnosti účastníka řízení činil v roce 2015 [REDAKCE] Kč a v roce 2014 [REDAKCE] Kč.

Vzhledem k tomu, že správní orgán po zvážení všech okolností a s ohledem na zásadu absorpce stanovil pokutu ve výši, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Likvidační pokuta je dle judikatury taková, která je sama o sobě dotčenému subjektu způsobit platební neschopnost, či ho donutit ukončit jeho podnikatelskou činnost, nebo se na dlouhou dobu může stát jediným smyslem této činnosti splácení uložené pokuty.

V souladu s judikaturními závěry správních soudů (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014 - 85) správní orgán konstatuje, že za překážku pro uložení pokuty nepovažuje tu skutečnost, že účastník řízení dosáhl v letech 2014 a 2015 záporného výsledku hospodaření. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, je zřejmé, že rozsah podnikání účastníka řízení je značný a jeho finanční situace je bezpochyby taková, že uložení pokuty je schopen unést bez fatálních následků.

Správní orgán tak považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského a zároveň ji považuje za dostatečně účinnou, aby uložená sankce mohla plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána účastníku řízení povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení